

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 083446 18 Gž 2
Brčko, 18.07.2018. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE !

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Klaić Ilje, kao predsjednika vijeća, Tešić Dragane i Gligorević Ruže, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice S.Š. iz B., zastupane po punomoćniku Mihajlović Goranu, advokatu iz Brčkog, protiv tuženih A.Š. i E.Š., oboje iz B. i oboje zastupani po punomoćniku Morankić Amiru, advokatu iz Tuzle, radi utvrđenja bračne tekovine i utvrđenja ništavosti Ugovora o darovanju vps. 35.000,00 KM, odlučujući o žalbi tuženih izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 083446 17 P 2 od 20.11.2017. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 18.07.2018. godine donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tuženih A.Š. i E.Š. se odbija i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 083446 17 P 2 od 20.11.2017. godine, **POTVRĐUJE.**

Obrazloženje

Prvostepenom presudom odlučeno je na slijedeći način:

„I

Utvrđuje se da su u toku trajanja bračne zajednice između tužiteljice S.Š. rođ. I. iz B. i prvotuženog A.Š., sina Z. iz B., zajedničim sredstvima, radom i ulaganjem stečene nekretnine i to: prava vlasništva – prava građenja na porodičnoj kući izgrađenoj na parceli označenoj kao k.č. br. 2531/5 ostalo neplodno zemljište „K.“ u površini od 394 m² i pomoćna zgrada u površini od 16 m², upisana u p.l. br. ... k.o. B. 1, a što po gruntovnoj evidenciji odgovara nekretninama označenim kao k.č. br. 761/10 dvorište u površini od 407 m², evidentirani u z.k. ul. br. ... k.o. B., te da je udio tužiteljice u sticanju navedene

imovine jednak sa udjelom prvotuženog A.Š. i određuje se na 1/2 dijela nekretnina.

Utvrđuje se da je ništav ugovor o darovanju Ov.br. 6885/2005 od 29.12.2005.godine pa se smanjuje raspolaganje učinjeno navedenim ugovorom o darovanju u dijelu kojem je prvotuženi raspolagao suvlasničkim dijelom od 1/2 nekretnina tužiteljice, a što su tuženi dužni priznati i dozvoliti da se tužiteljica evidentira kao suvlasnik – suposjednik tj. sunosilac prava građenja sa dijelom od 1/2 na nekretninama upisanim u p.l. br. ... k.o. B. 1 i u z.k. ul. br. ... k.o. B.

II

Obavezuju se tuženi da tužiteljici nadoknade troškove parničnog postupka u iznosu od 3.750,00 KM, u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude.“

Navedenu presudu žalbom pobijaju tuženi i odluku sadržanu u izreci prvostepene presude pobijaju „zbog povrede odredaba parničnog postupka, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, zbog pogrešne primjene materijalnog prava i zbog odluke o troškovima postupka“ i predlažu da se žalba uvaži i pobijana presuda preinači tako da se odbije (u cjelosti) tužbeni zahtjev tužiteljice i tužiteljica obaveže da tuženima nadoknadi troškove prvostepenog i žalbenog postupka ili da se prvostepena presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Tužiteljica nije podnijela odgovor na žalbu tuženih.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitao u smislu člana 330 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09, 52/10 i 27/14) ovaj sud je odlučio kao u izreci, iz slijedećih razloga:

Zahtjev u ovom sporu, kako ga je precizirala podneskom od 02.06.2015. godine i na ročištu od 23.05.2016. godine, tužiteljica je zasnovala na činjeničnim navodima

da su ona i prvotuženi, kao bračni drugovi (u bračnoj zajednici su živjeli od 1976. godine a prekinuta je po navodima tužiteljice 1987. godine, odnosno 1991. godine po navodima tuženog), zajedničkim radom i ulaganjima na predmetnom zemljištu sagradili porodičnu stambenu zgradu 1982. godine, da su predmetne nekretnine upisane na prvotuženog sa 1/1, da je porodična kuća u toku rata uništena (tužiteljica, koja je nakon faktičkog prekida bračne zajednice sa prvotuženim ostala da živi u kući, nakon početka rata živjela je sa djecom u Nj.), da se prvotuženi nakon prestanka rata vratio u B. i donatorskim sredstvima, na temeljima stare kuće, izgrađena je prizemna kuća

a kako je doprinos tužiteljice i prvotuženog (kao bračnih drugova) u sticanju porodične stambene kuće, u vrijeme kada su je pravili u bračnoj zajednici, bio jednak (tužiteljica je radila u „I.“ B. i tako ostvarivala prihode i dizala je kredite za izgradnju kuće, a prvotuženi je bio zaposlen, ostvarivao je prihode i podigao je kredit za izgradnju), traži da se i u pogledu objekata koji se sada nalaze na predmetnom zemljištu, a koji su nakon rata izgrađeni na mjestu ranijeg stambenog objekta donatorskim sredstvima, utvrdi njen udio od 1/2 i da se utvrdi da je, u dijelu kojim je prvotuženi raspolagao suvlasničkim dijelom od 1/2 nekretnina tužiteljice, kada je zaključio Ugovor o darovanju sa drugotuženom 2005. godine, ništav ovaj ugovor „što su tuženi dužni priznati i dozvoliti da se tužiteljica evidentira kao suvlasnik-suposjednik tj. nosilac prava građenja sa dijelom 1/2 na nekretninama upisanim u Pl. ... K.o. B., i u zk. ul. broj ... K.o. B.“.

Kako proizlazi iz obrazloženja pobijane presude prvostepeni sud je tužbeni zahtjev tužiteljice usvojio kod utvrđenih činjenica u postupku:

da su tužiteljica i prvotuženi izgradili, u toku trajanja bračne zajednice zajedničkim radom i sredstvima na zemljištu označenom kao k.č. 2531/5 u K.o. B. (na kojem je rješenjem Skupštine opštine Brčko od 16.07.1983. godine utvrđeno prvenstveno pravo korištenja u korist prvotuženog i rješenjem od 25.08.1983. godine izdana je naknadna urbanistička saglasnost za gradnju kuće koja je već započeta, tako što je izgrađen dio prizemlja i dio sprata) porodičnu stambenu kuću dimenzija 8 x 10 (spratnosti prizemlje + sprat)

da su u toj kući, kada su počela ratna dejstva na području B., živjeli tužiteljica i djeca

da je tužiteljica, kada je počeo rat, napustila porodičnu kuću i otišla u Nj. gdje je živjela sa djecom

da je prvotuženi, po okončanju rata, ostvario pravo na povrat predmetne imovine (zemljišta k.č. 2531/5 i izgrađene zgrade na toj parceli)

da je prvotuženi dobio donatorska sredstva kojima je obnovljena porušena kuća, odnosno izgrađena porodična kuća na temeljima kuće koju su tužiteljica i prvotuženi izgradili u toku trajanja njihove bračne zajednice, a koja je u ratu porušena

na osnovu kojih činjenica je prvostepeni sud, primjenom člana 267 Porodičnog zakona („Službeni list SR BiH“ broj 21/79 i 44/89) zaključio da se u pogledu predmeta spora radi o bračnoj tekovini tužiteljice i prvotuženog jer su porodičnu stambenu kuću (spratnosti prizemlje + sprat) dimenzija 10 x 8 m na predmetnim nekretninama tužiteljica i prvotuženi sagradili u toku trajanja njihove bračne zajednice (i uselili se u kuću u kojoj su živjeli kao porodica) sredstvima koja su ostvarivali radom (i tužiteljica i tuženi su bili u radnom odnosu i tako ostvarivali prihode) i podizanjem kredita radi izgradnje kuće, zbog čega je našao da je doprinos u gradnji kuće (sticanju predmetne bračne tekovine) jednak, odnosno da je njihov udio u sticanju dio od po 1/2, a kako je na mjestu porodične stambene zgrade koju su oni izgradili, koja je u ratu uništena, izgrađena 2005. godine nova kuća (stambeni objekat ukupne površine 99 m² prema nalazu vještaka građevinske struke) donatorskim sredstvima, dodijeljenim od Odjela za izbjegla i raseljena lica Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (prema programu za 2005. godinu) onda taj objekat ulazi u režim

bračne tekovine tužiteljice i prvotuženog, sa istim udjelom tužiteljice i prvotuženog kod toga da prvotuženi u postupku nije dokazao da je u izgradnju novog stambenog objekta pored sredstava dobijenih donacijom uložio i svoja sredstva (samo je naveo u iskazu kao stranka „da je objekat izgrađen na mjestu starog objekta, izgrađen od pomoći Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i kreditima koje je on podizao“).

Kod navedenog stanja stvari našao je prvostepeni sud da je osnovan i zahtjev tužiteljice da se utvrdi da je ništav Ugovor o darovanju, zaključen između prvotuženog i drugotužene 29.12.2005. godine u dijelu od 1/2 (kako je to tužiteljica tražila tužbenim zahtjevom) a prema odredbi člana 103 Zakona o obligacionim odnosima „jer prvotuženi nije mogao ugovorom raspolagati 1/2 nekretnina, na kojima postoji pravo tužiteljice po osnovu sticanja u braku“.

Odluku da tuženi, na ime naknade troškova parničnog postupka, isplati tužiteljici iznos od 3.750,00 KM prvostepeni sud je (prema obrazloženju pobijane presude) donio primjenom člana 119 stav 1 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, primjenom Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/00) i prema Zakonu o sudskim taksama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 5/01).

Tuženi žalbom prvostepenu presudu pobijaju zbog povrede odredaba parničnog postupka a prema sadržaju žalbe na povredu postupka ukazuju navodom da u rješenju Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine od 07.03.2017. godine (kojim je ukinuta presuda prvostepenog suda koja je donesena pod brojem 96 o P 083446 14 P od 23.05.2016. godine) stoji i da prvostepeni sud nije tražio od tužiteljice da dopuni činjenični osnov tužbe u pogledu donatorskih sredstava koja su dodijeljena za obnovu-izgradnju kuće (koju su tužiteljica i prvotuženi izgradili i koja je u ratu porušena) zbog čega nisu utvrđene odlučne činjenice u pogledu osnovanosti tužbenog zahtjeva tužiteljice i kada je prvostepeni sud pozvao tužiteljicu (u ponovnom postupku) da upotpuni činjenični supstrat tužbe, što ona nije učinila, „da je onda trebao donijeti odluku kojom odbija tužbeni zahtjev“.

Prema podacima spisa predmeta, na pripremnom ročištu održanom dana 19.09.2017. godine, prvostepeni sud nije naložio tužiteljici rješenjem (u usmenoj ili pismenoj formi) da uredi tužbu tako da decidno navede činjenice u pogledu donatorskih sredstava (iako u rješenju Apelacionog suda stoji da zbog pogrešnog pravnog pristupa suda u rješavanju ove pravne stvari nije traženo od tužiteljice da se decidno odredi, u činjeničnom osnovu tužbe, o dobijenim donatorskim sredstvima) niti su tuženi tražili da sud tako postupi kada se tužiteljica (punomoćnik tužiteljice) na pripremnom ročištu o tim činjenicama nije očitovala nego je punomoćnik naveo da tužiteljica nema i ne može dobiti dokumentaciju o tome i predložio da se u pogledu dodjele donatorskih sredstava sasluša (dodatno) svjedok A.Š.1 (brat prvotuženog), a tuženi (punomoćnik

tuženih) su predložili da se u pogledu donatorskih sredstava ponovo (kao stranka) sasluša prvotuženi A.Š., pa je prvostepeni sud rješenjem odredio provođenje ovih dokaza na glavnoj raspravi.

Ovaj sud nalazi da navedeno postupanje prvostepenog suda, u konkretnim okolnostima, u konačnici ne predstavlja povredu odredaba važećeg procesnog zakona kojima je regulisano uređenje podnesaka ako ne sadrže sve što je potrebno da bi se po njima moglo postupiti (član 74 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 151 istog zakona). Prvostepeni sud je odredio provođenje dokaza koje su stranke predložile radi utvrđivanja činjenica u pogledu dodjele donatorskih sredstava i na osnovu provedenog dokaznog postupka na glavnoj raspravi, odnosno ocjenom provedenih dokaza prema odredbi člana 8 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (proveden je dokaz ponovnim saslušanjem svjedoka A.Š.1 a tuženi su odustali od prijedloga da se kao stranka ponovo sasluša prvotuženi) donio je odluku o tužbenom zahtjevu tužiteljice.

Obrazlažući žalbene razloge pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava tuženi navode „da je prvostepeni sud pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje što je za posljedicu imalo pogrešnu primjenu materijalnog prava odnosno nezakonitu odluku suda“ i tvrde da u pogledu zahtjeva tužiteljice nije bilo mjesta primjeni odredaba Porodičnog zakona BiH nego primjeni Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine kod sadržaja njegovih članova 293 i 291, da je objekat koji je sagrađen nakon prestanka rata sagrađen u dimenzijama 9,40 x 9,60 m „pa je veći od objekta koji je izgrađen 1983. godine, da kada je objekat-zgrada izgrađena 1983. godine uništena i kada je nova zgrada izgrađena na temeljima stare zgrade, na kojima su izvršeni građevinski zahvati, onda je u pitanju nova građevina-zgrada i ne može se uzeti da se radi o identičnom objektu nego „o potpuno drugoj stvari“ na kojoj tužiteljica ne može steći pravo suvlasništva, suposjeda niti postati sunosilac prava građenja i „da su donatorska sredstva uručena tuženima jer su obadvoje bili korisnici donacije u programu za 2005. godinu“ a učinjena donacija se može tretirati kao poklon trećih osoba prema članu 228 Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i ulazi u bračnu-vanbračnu tekovinu tuženih pa kada tužbeni zahtjev tužiteljice za utvrđivanje bračne tekovine nije osnovan da onda i njen zahtjev za utvrđivanje ništavosti darovnog ugovora nije osnovan („tuženi je mogao raspolagati 1/2 dijela nove stvari“).

Po ocjeni ovog suda tuženi navodima žalbe nisu doveli u pitanje zakonitost prvostepene presude.

Naime, osnovano je prvostepeni sud zahtjev tužiteljice za utvrđenje bračne tekovine tužiteljice i prvotuženog u pogledu stambenog objekta-kuće dimenzija 10 x 8 m (spratnosti prizemlje + jedan sprat) cijenio (jesu li nekretnine koje su stečene u toku trajanja bračne zajednice tužiteljice i prvotuženog njihova bračna tekovina) prema odredbama Porodičnog zakona

koji je bio na snazi kada su tužiteljica i tuženi živjeli u bračnoj zajednici odnosno kada je sticana predmetna imovina. Primjenu principa vremenskog važenja zakona ne dovode u pitanje odredbe Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine na koje žalbom ukazuju tuženi. Ovo stoga što odredba člana 291 Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine reguliše da će se postupak, u predmetima u kojima do dana stupanja na snagu Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ne bude donesena prvostepena odluka suda (Organa starateljstva), završiti po odredbama ovog zakona pa se, dakle, radi o započetom postupku koji će se završiti po odredbama Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Porodični zakon Brčko distrikta BiH sadrži odredbe procesnog i odredbe materijalnopravnog karaktera), a odredba člana 293 Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine reguliše prestanak primjene Porodičnog zakona BiH nakon stupanja ovog zakona na snagu, pa se Porodični zakon BiH ne može primjenjivati u pogledu rješavanja stanja odnosno odnosa nastalih nakon stupanja na snagu Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Na nezakonitost prvostepene presude tuženi ukazuju i tvrdnjom da novosagrađeni stambeni objekat ne može biti u pravnom režimu bračne tekovine tužiteljice i prvotuženog zbog toga što su i na temeljima stare zgrade izvršeni građevinski zahvati, zbog toga što je ovaj objekat veći od objekta koji je izgrađen 1983. godine pa se radi o potpuno novoj stvari a kod toga da su tuženi i korisnici donacije koja je inače poklon tuženima, onda je novosagrađeni objekat vanbračna-bračna tekovina tuženih i prvotuženi je mogao svojim dijelom raspolagati u korist drugotužene.

Ovaj sud nalazi da izvršeni građevinski radovi na temeljima stare (porušene) stambene zgrade, kao takvi, ne dovode u pitanje pravni režim novosagrađenog stambenog objekta kako ga je odredio prvostepeni sud i kako se ne radi o izgrađenom stambenom objektu veće površine od objekta izgrađenog 1983. godine jer novi objekat ima površinu od 99 m² (i pomoćna zgrada od 33 m²) a objekat iz 1983. godine imao je ukupnu površinu od oko 150 m² (dimenzije objekta 8 x 10 i spratnost objekta prizemlje + 1 sprat) sve prema nalazu vještaka građevinske struke, te kod toga da ni tuženi u postupku nisu dokazivali i dokazali da i eventualna prijava drugotužene kao člana domaćinstva u vrijeme podnošenja zahtjeva prvotuženog za dodjelu sredstava donacije znači da je i ona korisnik pomoći (donacije) u obnovi predmetne stambene jedinice sve prema Uputstvu o provođenju procedura za odabir korisnika programa pomoći u obnovi stambenih jedinica u svrhu povratka koje uputstvo je donijelo Ministarstvo odnosno ministar za ljudska prava i izbjeglice i koje je objavljeno u „Službenom glasniku BiH“, broj 25/04 dana 01.06.2004. godine i određeno je istim da stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“ i da će se objaviti u Službenim glasnicima Entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a koje uputstvo je bilo u primjeni 2005. godine.

Dakle, kako tuženi navodima žalbe nisu doveli u pitanje zaključak prvostepenog suda o tome da je novosagrađeni stambeni objekat u režimu

bračne tekovine tužiteljice i prvotuženog (prvostepeni sud je u obrazloženju prvostepene presude naveo da prvotuženi nije dokazao tvrdnju da je radi izgradnje stambenog objekta nakon završetka rata digao i kredit, koji zaključak se žalbom ne dovodi u sumnju) onda je prvostepeni sud osnovano našao i da je Ugovor o darovanju, primjenom odredbe člana 103 Zakona o obligacionim odnosima, ništav u dijelu 1/2 (tužiteljica je tužbenim zahtjevom tražila utvrđenje ništavosti ugovora u dijelu 1/2 a ne utvrđenje da je ugovor ništav u cjelosti).

Sa navedenog i kako prvostepena presuda nije donesena ni uz povrede postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti te kod toga da tuženi navodima obrazloženja žalbe uopšte nisu ukazali zbog čega i kako odluku o troškovima postupka pobijaju, valjalo je odlučiti kao u izreci ove presude a na osnovu odredbe člana 335 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Iljo Klaić